

Denizin altında 1 milyar Euro var

İŞ DÜNYASINDA DİYALOG
Vahap Munyar
vahap.munyar@dunya.com

KORELİ DL E&C, LİMAK, Koreli SK Eooplant ve Yapı Merkezi konsorsiyumu, 28 Ocak 2017'de "yap-İşlet-devlet" modeliyle ihalesini kazandı. "1915 Çanakkale Köprüsü" için Mart 2019'de çoğunluğunu yabancıların oluşturduğu bankalarla 2 milyar 265 milyon Euro'luk finansman anlaşması imzalandı.

Yüzde 70'i yabancıardan oluşan banka ve finans kuruluşlarının temsilcileri, inşaat sırasında dönem dönem 5 yıl ödememiş, 15 yıl vadeli kredi paketinin nasıl kullanılacağını yerinde görmek üzere "1915 Çanakkale Köprüsü" şantiyesinin yolunu tuttu.

Bankaların temsilcileri, şantiye ziyaretlerinden birinde harcama detaylarını sorunca ilahale alan konsorsiyumun kurduğu Çanakkale İnşaat ve Köprü İnşaat Yatırım ve İşletme A.Ş. (ÇOKAŞ) Finansman Sorumlulu İcra Kurulu Üyesi Ebrurur Yıldız, şu yanıtı verdi:

- Burada suyun altında 1 milyar Euro var. Yani, 318'er metre yüksekliğindeki iki taşıyıcı kule için denize birer futbol sahası büyüklüğünde iki ayrı keson temel oturtuldu. Kesonlar için 2,5 metre çapında 368 adet çelik kazık çakıldı.

Finansman Sorumlulu İcra Kurulu Başkanı Ebrurur Yıldız ve Yapı Merkezi Holding Yönetim Kurulu Başkanı Başar Arıoğlu'nun davetleriyle bir grup meslektaşımı "1915 Çanakkale Köprüsü"ne gittik. Asfalt çalışmalarını da tamamlanmak üzere olan köprüde yürüdük, arabayla da geçiştik.

Tur sırasında bize ÇOKAŞ İcra Kurulu Üyeleri Ebrurur Kapucu Yıldız ve Başar Arıoğlu da eşlik etti. Başar Arıoğlu, tur öncesi yaptıkları sunumun köprü ile ilgili bilgilerle başladı:

• **1915 Çanakkale Köprüsü'nün** uzunluğu yaklaşık 2140 metredir. İki kule arası açıklık 2023 metre. Yani, dünyanın en uzun orta açıklığa sahip asma köprüsü.

• Su kotundan itibaren kule yüksekliği 318 metre. Çanakkale Zafere'nin sembolü top mermisi konulunca kule yüksekliği 334 metreyi bulacak. Böylece dünyanın en yüksek kuleli asma köprüsü olacak.

Ardından simülasyon görüntüleri köprünün yapım aşamalarına geçti:

- Köprünün ayakları, denizde her biri birer futbol sahası büyüklüğünde iki keson üzerine oturtuldu. Kesonlar kayna oluşturulan kuru havuzda yapıldı. Yüzdürülerek ayakların bulunduğu noktada denizin dibine oturtuldu.

- Kesonların her birinin kuru ağırlığının 65 bin ton olduğunu kaydedti.

- Kesonların her birinde 80 odaya varan kesonlar denizin dibine oturtulurken söz konusu odalar aynı anda eşit şekilde suyla doldurularak batırma işlemi gerçekleştirildi. Bir kesonun batırılması 24 saat sürdü.

İnsaat Yılında kesonların anlatırken merak ettim:

- Sadece iki keson için yapılan har-

cama ne kadar?

İnsaat Yılında anımsamaya çalıştım:
- Tam emin değilim ama iki keson 130 milyon Euro civarında sanıyorum.
Ebrurur Yıldız araya girip kreditor bankaların temsilcilerine verdikleri yanıtı aktardı:
- Burada denizin altında bir anlamda 1 milyar Euro var...

İnsaat Yılında sürdürdü:
- **1915 Çanakkale Köprüsü** inşaatında dünyanın en büyük kule vinçleri kullanıldı. Vinç, bizim yönetimlerimizle tasarlandı. Avustralya'da yapıldı. 330 ton kaldırma gücü vardı. 150 tonu 318 metreye çıkararak dünya rekoru kırdık.

Yıldız, bu noktada şu yorumu yaptı:
- 100 yıl önce burada Avustralyalılar ile de savaşmış. Günümüzde Avustralya'da yaptırılmaya dünyamızın en büyük kule vinçini kiralayarak **1915 Çanakkale Köprüsü** inşaatında kullandık. İnşaatçı İngilizler dahil 10 farklı ülkeden personel çalıştı. Masanın üstünde duran civvata örneğini gösterdi:
- İnşaat sırasında 198 bin geçici civvata kullanıldı. Onlar sökülüp burada çıkarıldı. Köprüde şu anda toplam 527 bin civvata kullanılmış durumda.

Ebrurur Yıldız araya girdi:
- 4,6 kilometrelik köprü ve 84 kilometrelik otoyol 3,1 milyar Euro'ya tamamlanıyor. Dünyada bu boyutta bir işi bundan daha ucuz kimse yapamaz.

İnşaatın tamamlanma süresinin de altını çizdi:

- Dünyada bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

bu boyutlara yakın olup

Ebrurur Yıldız

1915 Çanakkale Köprüsü'nden daha kısa sürede bitirilen köprü yok. Yani, erken bitirme konusunda da rekor kırdık.

ÇOKAŞ, **Ulaştırma Bakanlığı** ve **1915 Çanakkale Köprüsü** ve 84 kilometrelik otoyolu tamamladığını bildirdi.

ÇOKAŞ, günlük 45 bin araç geçişi garantisiz köprüyü 12 yıl işletecek. **Ulaştırma Bakanlığı** farklı bir karar almazsa, köprü geçiş ücreti 15 Euro olacak.

Ebrurur Yıldız ve **Başar Arıoğlu**'nun hesaplamalarına göre, günlük araç geçişi verilen garantiyi aşmazsa, 12 yılda sağlanan gelir, yatırımın ancak karşılayabilecek.

Kulelerin kırmızı olmasını Ersin Arıoğlu önerdi

Başar Arıoğlu, **1915 Çanakkale Köprüsü**'nün kulelerinin rengine dikkat çekti.

Gündüz güneşli havada kırmızı renk çok güzel görünüyor.

Kulelerin renginin kırmızı olmasını fikrinin kimsen çıktığını merak ettik, **Ebrurur Yıldız** anlattı:

- **Ersin Bey (Arıoğlu)** önerdi.

ÇOKAŞ İcra Kurulu Üyesi **Reşit Yıldız**, renkle ilgili detayları anlattı:

- Boya tedarikçimiz **Jotun** 20

farklı tonda Türk Bayrağı üzerinde çalışıldı. Boya, metal yüzeye uygulanıp güneşte bekletildi. Böylece kuleler, bayrağımızın rengine en yakın kırmızı tonda boyandı.

Başar Arıoğlu ekledi:

- **İstanbul Boğazı**'ndaki 3 köprü ve **Osmanpaşa Köprüsü** geçeleri çok güzel ışıklandırılıyor. Ancak, gündüz gri bir renk söz konusu. Kulelerin kırmızı olması **1915 Çanakkale Köprüsü**'ne çok yakıştı. Ayrıca çok da anlamlı oldu.

1915 Çanakkale Köprüsü dünyanın en uzun asma köprüsü

• **1915 Çanakkale Köprüsü**: Orta açıklık 2023 metre
• **Akashi Kaikyo Köprüsü** (Japonya): 1991 metre
• **Yangtze River** (Çin): 1700 metre

• **Nansha Köprüsü** (Çin): 1688 metre
• **Xihoumen Köprüsü** (Çin): 1650 metre
• **Great Belt Köprüsü** (Danimarka): 1624 metre
• **Osmanpaşa Köprüsü**: 1550 metre

Başar Arıoğlu Rüzgarın etkisini azaltmak için ortada 9 metre boşluk var

ÇOKAŞ İcra Kurulu Üyesi **Başar Arıoğlu**, **1915 Çanakkale Köprüsü**'nün tabiiyelerine dikkat çekti:

- Tabiiyeler uçak kanadı gibi tasarlandı.

Köprünün üzerinde yürürken, gidip geliyken aramızdaki boşluğa dikkat etti:

- Burada çok güçlü rüzgar söz konusu. Köprü hem geniş, hem de 2023 metrelik orta açıklık uzunluğu var. Rüzgarın köprüye etkisini azaltmak için ortada 9 metrelik bir boşluk bıraktık.

Ardından ekledi:

- Rüzgar, 9 metrelik boşluktan kendine çıkış yolu buluyor. Köprünün tabiiyelerine yönelecek basınç da böylece azalıyor.

Şirkete fazladan 300 milyon Euro sermaye koyduk

ÇANAKKALE OTOYOL ve Köprüsü İnşaat Yatırım ve İşletme A.Ş.'nin iki ana ortağı **Çinçek Holding**'in Başkanı **Ebrurur Yıldız** ile Yapı Merkezi'nin Yönetim Kurulu Başkanı **Başar Arıoğlu**'na sunduk:

- Dünyada hammaddelerle ara mal fiyatları sizin maliyet planlarınızı etkiledi mi?

Ebrurur Yıldız yanıtladı:

- **COVID-19** süreci, ara mal ve hammaddeler fiyatları ile artan navlun fiyatları, bizim maliyetlere 300 milyon Euro'luk bir artış getirdi.

Başar Arıoğlu, ihale sonrası yapılan sözleşmeye işaret etti:

- Surtanmeye göre şirketimiz yüzde 20 sermaye koyma taahhüdünü vermemiz gerekiyordu. Buda 600 milyon Euro'ya denk geliyor. 4 ortak olarak sermayeye 300 milyon Euro daha ekledik.

Ebrurur Yıldız, kur düzeyi ile ilgili anımsatma yaptı:

- Biz bu projede işe başladığımızda Euro 4 lira doluyordu...